

Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca
Facultatea de Istorie și Filozofie
Anul universitar 2008-2009
Semestrul VI

I. Informații generale despre curs, seminar, lucrare practică sau laborator

Titlul disciplinei: Studii de Securitate

Codul: HR3229

Numărul de credite: 6

Locul de desfășurare: Facultatea de Istorie, Catedra de Istorie Contemporană și Relații Internaționale

Programarea în orar a activităților: conform orar

II. Informații despre titularul de curs, seminar, lucrare practică sau laborator

Nume, titlul științific: Dacian Duna, lector doctor

Informații de contact: dunadacian@yahoo.com

Ore de audiență: joi 14,00-15,00

III. Descrierea disciplinei:

Obiectivele cursului/disciplinei:

- familiarizarea studenților cu noțiunile de bază din studiile de securitate;
- analiza principalelor abordări teoretice;
- analiza principalelor organizații de securitate și a politicilor de securitate națională a statelor-națiune;
- analiza, simularea și modelarea managementului conflictelor internaționale (seminar).

Conținutul cursului:

Cursul va aborda următoarele teme: (1) Definirea câmpului de analiză al securității: noțiuni introductive; (2) Teorii cu privire la securitatea internațională: realism, liberalism, globalism, postpozitivism; (3) Securitate națională și interes național; (4) Politica de securitate națională: factori determinanți; (5) Agenda securității internaționale: riscuri, amenințări, vulnerabilități; (6) Securitatea umană și socială; (7) Securitate economică și socială; (8) Organizații internaționale de securitate; (8) Consiliul de Securitate al ONU; (9) Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa; (10) Organizația Tratatului Atlanticului de Nord; (11) Uniunea Europeană (PESC-PESA); (12) Securitate regională: teoria complexului de securitate; (13) Securitate și strategie; (14) Studii de caz: strategia de securitate a SUA, strategia de securitate a UE, strategia de securitate a Rusiei, strategia de securitate a Chinei.

Competențele dobândite prin absolvirea disciplinei:

Dezvoltarea spiritului critic și abilităților de înțelegere, analiză și sinteză a fenomenelor politicii internaționale din perspectiva studiilor de securitate contemporane.

Metode utilizate în cazul predării, al seminarului sau al lucrărilor practice:

Expunerea clasică, argumentarea și prelegerea (în cadrul cursului), dezbaterăa unor studii de caz într-o manieră interactivă (în cadrul seminarului).

IV. Bibliografia obligatorie (max. 6 titluri):

1. Andrei Makarychev, Alexander Sergunin, "International Security", Teaching International Relations Online, Berlin, 2002 (cd-rom).
2. Barry Buzan, Ole Waever, Jaap de Wilde, *Security: A New Framework for Analysis*, Lynne Rienner Publishers, Boulder, Londra, 1998.
3. Barry Buzan, Ole Waever, *Regions and Powers: the Structure of International Security*, Cambridge University Press, Cambridge, 2003.
4. Barry Buzan, *People, States and Fear: An Agenda of International Security Studies in the post-Cold War Era*, Pearson Education, Harlow, 1991 sau varianta în română: Barry Buzan, *Popoarele, statele și teama. O agendă pentru studii de securitate internațională în epoca de după Războiul Rece*, Ed. Cartier, Chișinău, 2000.
5. Bill McSweeney, *Security, Identity and Interests: A Sociology of International Relations*, Cambridge Studies in International Relations, Cambridge University Press, 1999.
6. Kolodziej, E. A., *Security and International Relations*, Cambridge University Press, Cambridge, 2005.
7. Peter Katzenstein, *The Culture of National Security: Norms and Identity in World Politics*, Columbia University Press, New York, 1996.

V. Materiale folosite în cadrul procesului educațional specific disciplinei:

Cărți, articole și studii de specialitate. Cele care nu sunt disponibile în fondurile bibliotecilor vor fi puse la dispoziția studenților sub formă de copii xerox. Sunt utilizate, de asemenea, bazele de date de la BCU (JSTOR, Proquest).

VI. Planificarea/Calendarul întâlnirilor și a verificărilor/examinărilor intermediare:

nr. crt./ S Săptămâna	Tematică	Concepte de bază	Bibliografie obligatorie	Obligațiile studenților (lecturi, teme, lucrări)
Săptămâna 1.	Definirea câmpului de analiză al securității: noțiuni introductive	definiții ale securității, regimul de securitate, guvernanta securității, complexul de securitate, comunități de securitate, securitate hard și soft, nivele de analiză	Oleksandr Dergachev, "Security", în Klaus Segbers, Kerstin Imbusch (ed.), <i>The Globalization of Eastern Europe: Teaching International Relations Without Borders</i> , LIT, Hamburg, 2000, pp. 333-359; Stephen M. Walt, „The Renaissance of Security Studies”, <i>Mershon International Studies Review</i> , nr. 41, 1991, pp. 211-239 (JSTOR).	lecturi

Săptămâna 2	Teorii cu privire la securitatea internațională	realism, liberalism, globalism, postpozitivism	Andrei Makarychev, Alexander Sergunin, "International Security", Teaching International Relations Online, Berlin, 2002 (cd-rom); Edward A. Kolodziej, <i>Security and International Relations</i> , Cambridge University Press, Cambridge, New York, 2005, pp. 127-307.	Lecturi
Săptămâna 3	Securitate națională și interes național	Definiții, securitizare, desecuritizare, dilema securității	Barry Buzan, <i>People, States and Fear: An Agenda of International Security Studies in the post-Cold War Era</i> , Pearson Education, Harlow, 1991, pp. 57-111; Peter Katzenstein (ed.), <i>The Culture of National Security: Norms and Identity in World Politics</i> , Columbia University Press, New York, 1996, cap. II.	lecturi
Săptămâna 4	Politica de securitate națională: factori determinanți	Factorul cultural-instituțional, factorul economic și social ; studii de caz : strategiile de securitate națională ale SUA, Rusiei și Chinei.	Peter Katzenstein (ed.), <i>The Culture of National Security: Norms and Identity in World Politics</i> , Columbia University Press, New York, 1996, cap. I;	Lecturi, teme, lucrări
Săptămâna 5	Agenda securității internaționale: riscuri, amenințări, vulnerabilități	Stat post-modern, stat eşuat, stat anti-status quo, definiții, modelul descurajării ; studiu de caz : problema terorismului.	Barry Buzan, <i>People, States and Fear: An Agenda of International Security Studies in the post-Cold War Era</i> , Pearson Education, Harlow, 1991, pp. 112-145;	Lecturi, teme, lucrări
Săptămâna 6	Securitatea umană și societală	Definiții, abordarea sociologică a securității, rolul identității, freedom from fear (libertatea de a nu te teme), freedom from want (eliberarea de tirania nevoilor)	<i>Canada's Human Security Web Site: http://humansecurity.gc.ca/menu-en.asp; In Larger Freedom: Towards Development, Security and Human Rights for All: http://www.un.org/largerfreedom/chap2.htm</i> ; Barry Buzan, Ole Waever, Jaap de Wilde, <i>Security: A New Framework for Analysis</i> , Lynne Rienner Publishers, Boulder, Londra, 1998, pp. 119-140	Lecturi
Săptămâna 7	Securitate economică și socială	Sectorul economic al securității, implicațiile economice și socialului asupra securității statelor	Barry Buzan, Ole Waever, Jaap de Wilde, <i>Security: A New Framework for Analysis</i> , Lynne Rienner Publishers, Boulder, Londra, 1998, pp. 95-118; Organizația Internațională a Muncii (Departamentul de Securitate Socială): http://www.ilo.org/public/english/protection/secsoc/	Lecturi
Săptămâna 8	Organizații internaționale de securitate	caracterizare generală; instituționalism și teoria regimurilor; evoluții după Războiul Rece.	Dacian Duna, <i>Integrare contra fragmentare: Studii de securitate europeană (2000-2005)</i> , Eikon, Cluj-Napoca, 2006, cap. I.; James M. McCormick, "Alternate Approaches to Evaluating International Organizations: Some Research Directions", <i>Polity</i> , Vol. 14, No. 3. (Spring, 1982), pp. 531-547. (JSTOR);	Lecturi
Săptămâna 9	Consiliul de Securitate al ONU	Evoluția istorico-instituțională; Carta ONU; reforma ONU și a Consiliului de Securitate; studii de caz cu privire la deciziile CS al ONU.	Diana Amnéus, Katinka Svanberg-Torpman (ed.), <i>Peace and Security: Current Challenges in International Law</i> , Studentlitteratur, Lund, 2004, pp. 85-144; James A. Paul, "Security Council Reform: Arguments about the Future of the United Nations System", http://www.globalpolicy.org/security/pubs/secref.htm#veto	Lecturi, teme
Săptămâna 10	Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa (OSCE)	Rolul OSCE; OSCE și securitatea umană; drepturile omului; relații cu NATO și UE; misiunile OSCE după Războiul Rece.	F. Javier Leon-Diaz, "The Role of the OSCE in the Protection of Human Rights", raport, Bishkek, 21-22 November 2002. Internet: http://www.venice.coe.int/docs/2002/CDL-JU(2002)044-e.pdf ; Victor-Yves Ghebaï, "The OSCE between Crisis and Reform: Towards a New Lease of Life", în <i>Geneva Centre for the Democratic Control of Armed Forces (DCAF)</i> , Policy Paper – №10, Geneva, 2005.	Lecturi, teme
Săptămâna 11	Organizația Tratatului Atlanticului de Nord (NATO)	abordarea NATO în managementul securității; conceptele strategice; relațiile inter-instituționale; misiunile NATO după Războiul Rece	<i>Manualul NATO</i> , Biroul de Informație și Presă al NATO, Bruxelles, 1999. Internet: http://www.nato.int/docu/other/ro/handbook.pdf	Lecturi, teme

Săptămâna 12	Uniunea Europeană (PESC-PESA)	dezvoltarea și evoluția unei identități de securitate și apărare în UE, sarcinile de la Petersburg, analiza instituțională a PESC și PESA ; misiuni europene în zone de conflict ; Strategia de Securitate a UE.	Simon Duke, <i>The Elusive Quest for European Security : from EDC to CFSP</i> , Palgrave MacMillan, Oxford, 2000, pp. 201-238; <i>Strategia de Securitate a Uniunii Europene</i> , Bruxelles, 2003, traducere în limba română de Dacian Duna (xerox); Dacian Duna, <i>Integrare contra fragmentare: Studii de securitate europeană (2000-2005)</i> , Eikon, Cluj-Napoca, 2006, cap. II și V.	Lecturi, teme
Săptămâna 13	Securitate regională: teoria complexului de securitate	definiții, cadru teoretic și conceptual, complexe de securitate regională : Orientul Mijlociu Extins, Asia de Sud, Asia de Nord-Est etc.	Barry Buzan, Ole Waever, <i>Regions and Powers: the Structure of International Security</i> , Cambridge University Press, Cambridge, 2003, pp. 3-92	Lecturi
Săptămâna 14	Securitate și strategie	delimitări conceptuale, dileme morale și practice, redefinirea studiilor de securitate și strategice	Richard Wyn Jones, <i>Security, Strategy, and Critical Theory</i> , Lynne Rienner Publishers, Boulder, Londra, 1999, pp. 93-144; Alastair Iain Johnston, "Thinking about Strategic Culture", <i>International Security</i> , Vol. 19, No. 4. (Spring, 1995), pp. 32-64. (JSTOR)	Lecturi

VII. Modul de evaluare:

Nota finală va cuprinde următoarele elemente:

- redactarea unui referat din tematica cursului (50%)
- examen oral (50%)

VIII. Detalii organizatorice, gestionarea situațiilor excepționale:

- prezența la 30% din orele de curs;
- prezența la 75% din orele de seminar;
- recuperarea orelor se realizează de comun acord cu studenții și pe baza disponibilității sălilor de curs;
- noțiunea de plagiat semnifică nesemnarea în aparatul critic al lucrării a surselor bibliografice și documentare utilizate (fie că aceasta presupune copierea unor pasaje din lucrări sau parafrizarea unor idei aparținând altor autori);
- consecințele plagiatului: anularea dreptului de participare la examenul din sesiunea de iarnă;
- consecințele cazurilor de fraudă la examen: nepromovarea examenului;
- rezolvarea contestațiilor: termen de 24 de ore de la data încheierii examenului final.

IX. Bibliografie opțională/suplimentară:

Diana Amnéus, Katinka Svanberg-Torpman (ed.), *Peace and Security: Current Challenges in International Law*, Studentlitteratur, Lund, 2004

Simon Duke, *The Elusive Quest for European Security: from EDC to CFSP*, Palgrave MacMillan, Oxford, 2000

Dacian Duna, *Integrare contra fragmentare: Studii de securitate europeană (2000-2005)*, Eikon, Cluj-Napoca, 2006

Surse electronice recomandate:

Bazele de date abonate de BCU: JSTOR, Proquest, Springerlink

Legături utile de Internet:

ONU: <http://www.un.org>

NATO: <http://www.nato.int>

Uniunea Europeană: <http://www.europa.eu>

OSCE: <http://www.osce.org>

Institutul de Studii de Securitate al UE (Paris): <http://www.iss-eu.org>

CIAO (Columbia International Affairs Online, New York):
<http://www.ciaonet.org>

George C. Marshall European Center for Security Studies (Washington):
<http://www.marshallcenter.org/>

Geneva Center for Security Studies (Geneva): <http://www.gcsp.ch/e/index.htm>

Institut de Relations Internationales et Strategiques (Paris): <http://www.iris-france.org/>

Institute d' Études Internationales de Montréal:
<http://www.er.uqam.ca/nobel/ieim/>

Institute for European Environmental Policy (Londra, Bruxelles):
<http://www.ieep.org.uk/index.php>

International Relations and Politics (University of Sussex):
<http://www.sussex.ac.uk/irp/>

Le Monde Diplomatique: <http://www.monde-diplomatique.fr/index/sujet/relinter>

L'Institut Européen des Hautes Études Internationales (Nice):
<http://www.iehei.org/>

London School of Economics and Political Science (European Foreign Policy Unit): <http://www.lse.ac.uk/Depts/intrel/EuroFPUnit.html>

National Defense University (Washington, DC): <http://www.ndu.edu/research.cfm>

National Homeland Security Knowledgebase:
<http://www.twotigersonline.com/resources.html>

Social Sciences Information Gateway (Sussex): <http://www.intute.ac.uk/>

Stockholm Institute for Peace Research Studies (Stockholm): <http://www.sipri.se/>

